

Luther és Esterházy egy fedél alatt

Esterházy Péter születésnapján, április 14-én jelentették be, hogy a Kossuth-díjas író özvegye, Esterházy Gitta egyházunknak adományozza a könyvtárakat. A nagy értékű hagyaték kezelője az Evangélikus Országos Gyűjtemény – Evangélikus Országos Könyvtár. A megállapodás 2019 őszén kötött, idén február óta pedig a mintegy tizenötezer kötet lezárt dobozokban vár a feldolgozásra – a járvány elmúltával már nem sokáig. A részletekről és a háttérrel Hubert Gabriella PhD, a gyűjtemény igazgatója beszélt lapunknak.

FOTÓ: BALOGH KRISZTA

Esterházy Gitta (balra) a gyűjtemény ritkaságait szemléli Hubert Gabriella igazgató kalauzolásával a Podmaniczky–Degenfeld-könyvtárban

„Esterházy Gitta és gyermekei azt szeretnék volna, hogy a könyvtár méltó körülmények közé kerüljön, mint gyűjtemény egyben maradjon, valamint tágabb olvasóközönség is elérhesse. Egy tavalyi eseményen történt találkozásuk során vetette fel Esterházy Gitta dr. Fabiny Tamásnak, egyházunk elnök-püspökének a kérdést, hogy egyházunk befogadná-e a 2016-ban elhunyt író könyvtárát. Az egyházi elnökség és az Evangélikus Országos Gyűjtemény – Evangélikus Országos Könyvtár megtisztelve érezte magát a bizalomtól – egyik legjelentősebb magyar írónk és családja könyvtáráról beszélünk –, és felmérve a lehetőségeket, örömmel mondhattuk: a kért feltételek teljesíthetők. Hiszen a Magyarországi Evangélikus Egyház a tudomány, a művészet, a kultúra területén mindig felekezeti nyitottságot mutatott az évszázadok során. Március közepére megérkeztek egyházunkhoz a feldolgozáshoz szükséges laptopok, amikor a koronavírus-járvány miatt két hó-

napra leállt az élet. De reméljük, hamarosan munkához foghatunk” – mondta el Hubert Gabriella igazgató.

Az evangélikus egyház gyűjteményének tekintélye eddig is nagy volt. A felhasználói kör bővülésének az Esterházy Péter- és Gitta-könyvtár (EPG) új lendületet adhat a szakember szerint: „Egyik legfontosabb feladatunknak mindig azt tartottuk, hogy a ránk bízott örökséget méltón megőrizzük. Ez nemcsak a múltat, hanem a jelen kultúráját is jelenti. Ennek jegyében kezdtük el egy-két éve tudatosan gyűjteni a kortárs képzőművészeti alkotásokat. Azt szeretnénk, hogy múlt és jelen kulturális emlékei egymást megtermékenyítő módon kapcsolódjanak össze. 2022 második felében szabaddá válik a hely a frissen felújított Üllői úti székházban a mintegy tizenötezer kötet számára. Büszkeségünk, a Podmaniczky–Degenfeld műemlék könyvtár mellett azután az EPG-könyvtárt is látogathatják ugyanitt az olvasók. Addig is folyik

a feldolgozás: a könyvtár honlapján az EPG-fültre kattintva megtekinthető lesz a munka aktuális állása. Két munkatársunk, Balogh Kriszta és Zászkaliczky Zsuzsanna vállalta a megtisztelő feladatot, hogy az EPG-könyvtár kurátoraként koordinálja a könyvtárosi, tudományos és közművelődési feladatokat” – avatott be a részletekbe Hubert Gabriella.

Vajon mit rejt a négyszáz könyvfolyóméter? Ezt tételesen most a gyűjtemény munkatársai sem tudják. De összefoglalóan elmondható: „Nem meglepő módon a magyar és a német szépirodalom adja a gerincét, családi örökségek, művészettörténeti könyvek – ezek főleg Esterházy Gitta érdeklődési körébe tartoznak – és számos történelmi mű. Az író műveinek idegen nyelvű kiadásait is tartalmazza a gyűjtemény. Ráadásul ígéretet kaptunk a családtól: a jövőben is megkapjuk Esterházy Péter bármilyen nyelven megjelenő könyveit. Jellemző még az anyagra, hogy tartalmazza az írónak dedikált köteteket is.”

A könyvtár azért is jó helyre került, mert „többek között az *Egyszerű történet vessző száz oldal – a Márk-változat* is mutatja, hogy a teológiai érdeklődés és a bibliai szövegekkel való intertextuális kapcsolat [intertextualitás: különféle szövegek közötti összefüggések létrejötte, például utalás, hasonlóság, átvétel – a szerk.] Esterházy műveiben igen erős. Egyházunk lelkeszei között vannak magyartanárok, de kutató tanáraink, irodalomírók, teológusaink és a világi kutatók számára is kihívást jelenthet az Esterházy-életmű ezen részletének a feltárása és értelmezése – mutatott rá a gyűjteményvezető az egyházi kezelés további előnyeire. Végezetül hozzátette: – Székházunk örökbe fogadta azt a reformáció évfordulójára készült követ, amelyen Luther Márton és Esterházy Péter sorai olvashatók – ez a gesztus most, az EPG-könyvtár befogadásával sokkal mélyebb további értelmezésekre adhat lehetőséget.”

■ – STIFNER-KÖHÁTI –